

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; P. S. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKÉ ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

ŠTEV. (NO.) 32

CHICAGO, ILL., TOREK, 16. FEBRUARJA — TUESDAY, FEBRUARY 16, 1943

LETNIK (VOL.) LII

Rusi zavzeli Rostov - 4 milijoni bodo letos vpoklicani

NEMŠKA OBRAMBA NA JUGU SKORAJ DOCELA STRTA

Mesti Rostov in Vorošilovgrad padli Rusom v roke. — Izhod za umik nemške armade se čimdalje bolj oži. — Nemci se utegnejo umakniti od Dnjepra. — Harkov pred padcem.

Moskva, Rusija. — Mesto Rostov, najbolj južna nemška obrambna točka na dolgi ruski fronti, je padla v nedeljo zmagovitim ruskim četam v roke in iz hitrega umika, ki ga delajo Nemci na celim tamkajšnjem odseku, se razvidi, da vsa njih obramba na jugu razpada.

Isti dan so Rusi zavzeli tudi važno industrijsko mesto Vorošilovgrad, ki leži 85 milj severozapadno od Rostova, in so s tem še bolj nevarno zožili izhod, ki ga imajo Nemci za umik s fronte pri Rostovu.

Zavzetje teh dveh mest pomeni velikansko pridobitev za Ruse in uradna objava o tem dogodku je izzvala neprikrito veselje med tukajšnjim prebivalstvom. S tem so se namreč takorekoč docela razblinile nemške sanje, da bi mogli kdaj priti v posest Kavkaza in tamkajšnjih bogatih oljnih vrelcev.

Kakor se more sklepati, nameravajo napraviti Nemci dalekosežen umik. To se deloma razvidi tudi iz objave po nemškem radio, v kateri se je priznala izguba omenjenih dveh mest, a se je pri tem dostavilo, da se nemške čete v redu umikajo v nove, prej pripravljene pozicije. Domneva se, da bodo te nove pozicije najbrž šele kje ob reki Dnjeper. Ako se umaknejo do tja, bodo Nemci ob tej ruski ofenzivi izgubili vse ozemlje, ki so ga zasedli tekom lanske ofenzive, in povrh tudi ogromen na-

ZAVZEMAJO SE ZA GANDHIJA

Zastopniki trgovine v Indiji zahtevajo njega izpustitev.

New Delhi, Indija. — Zastopniki indijske trgovine in industrije so zadnjo soboto vložili pri indijskem podkralju apel, naj se Gandhi takoj izpusti iz zaporja, in sicer brez vsakih pogojev. Obenem so izrazili kritiko proti vladi, da je ta gnala vso zadevo tako daleč. Glede Gandhija se je namreč pojavila splošna skrb, ko je ta voditelj indijskih mas prišel zadnje sredo post. Ako bi mož tega posta ne mogel prenesti, bi utegnulo to izzvati resne nemire med ljudstvom.

ROMMEL BAJE RANJEN

New York, N. Y. — Poročevalec nekega tukajšnjega lista je objavil zadnji petek s fronte v Tuniziji, da se sliši tamkaj vest, ki pa ni potrjena, da je nemški maršal Rommel ranjen in, da leži nekje v bolnici.

daljnji kos, ki so ga držali od predlanske ofenzive.

Tudi bolj proti severu, namreč pri Harkovu, Rusi nenavadno hitro prodirajo ter so, kakor se objavlja, od tega mesta oddaljeni samo sedem milj.

ZAVEZNIKI PRED ODLOČILNIM UDARCEM, — ROOSEVELT

Washington, D. C. — "Predno bo poteklo to leto, bo znano celemu svetu — bolj v dejanju kakor v besedah — da je konferenca v Casablanci rodila dosti novic; in te novice bodo slabe za Nemce in Italijane — in za Japonce."

V takem smislu se je glasil bojeviti govor, ki ga je imel predsednik Roosevelt zadnji petek, na Lincolnov rojstni dan, večer po radio. Povdarjal je, da je "naš sklep, bojeviti do vojno do konca — do dneva, ko bodo sile zedinjenih narodov v zmagoslavju korakale po ulicah Berlina, Rima in Tokio."

Ob svojem zadnjem potovanju po Afriki se je prepričal, pravi predsednik, da se ameriški vojaki zavedajo, da se bojujejo za svobodo. Naša svoboda, tako je dejal, pa odvisi od tega, ako isto uživajo tudi ljudstva v drugih deželah, in, ako ne bo mir, ki bo sledil tej vojni, priznal dejstva, da so vsi narodi na svetu sosedje, in ne bo upostavil

pravičnosti za celo človeško pleme, potem bodo kalii ponovne svetovne vojne ostali v stalno ogrožanje človeštva. Eden ciljev, ki jih imajo zavezniški v tej vojni, je, da se podjarmljenim narodom pomaga, da postanejo zopet gospodarji svoje usode, je govoril predsednik in nato dostavil: "Nikjer ne sme biti nobenega dvoma, da je nepreklicen namen zedinjenih narodov, da se vrnejo premaganim narodom njih svete pravice."

V vojni za Tunizijo se morejo pričakovati velike izgube, pravi Roosevelt, češ, da se je osiše tamkaj skrajno dobro utrdilo, kajti Hitler ve, da bi poraz tam imel za posledico napad na Evropo. Ta napad je v resnici tudi v načrtu, je dejal, in kakor zadajajo Rusi mogočne udarce od vzhoda, enako bodo morali storiti zavezniški od zapada. Pri vsem tem pa se tudi Japonska ni pozabila, je povdaril predsednik, in tudi proti njej so se sestavili določeni ofenzivni načrti.

POMANJKANJE BOLNIČARSKA POSTAJA OBČUTNO

Chicago, Ill. — Predsednik zveze ameriških bolnišnic Hamilton je zadnji petek izrazil napoved, da bo treba skrajno varčevati z bolničarkami, ako se ne bo dobilo kakih 50.000 novih učenk za ta poklic. Pravo odmerjanje se bo moralo uvesti glede njih, pravi, ter se bodo morale v to svrhu najbrž odpraviti vse izredne bolničarke, ali bolničarke na domovih ali pa v industriji, kjer niso izrecno zaposlene v oskrbi bolnikov. Dostavil je, da bi bilo v veliko pomoč, ako bi se priglasilo več prostovoljk, ali pa se uprabilo za bolniško delo vojakov, ki ne pridejo v poštev za bojno službo.

DVE NOVI IZNAJDBI V BRITANSKEM LETALSTVU

London, Anglija. — Britanska zračna sila ima dve novi "tajni orožji", kakor se je razodelo zadnji petek. Prva taka iznajdba je takozvano radijsko "magično oko", s pomočjo katerega lahko letalci odkrijejo kak podmornik, četudi pride ta na površje vode ponoči ali v gosti megli. Druga iznajdba pa so bombe, katere takoj eksplodirajo, ako bi jih poskusili odstraniti pred časom, ko bi se imele razpočiti.

URADNO POROČILO NI PRESENETILO GENERALA

Alžir. — Ameriški general Eisenhower je bil zadnji teden imenovan vrhovnim poveljnikom vseh zavezniških sil v severni Afriki. Ker pa bi na ta način bilo par britanskih generalov po činu višjih od njega, dasi bi mu bili podrejeni, je bil on sam povišan do popolnega generala s štirimi zvezdami. Ko pa je prejel Eisenhower zadnji petek zjutraj uradno poročilo o svojem povišanju od vojnega departamenta iz Washingtona, ni bila to nobena novica zanj, kajti slišal jo je že prej. Najprej je bila objavljena po radio iz Londona, nato je prejel Eisenhower brzojavne čestitke od svoje žene. Tem so sledile čestitke od Churchilla, nato od načelnika ameriškega gen. štaba in končno šele je prišla uradna objava.

VSE SPOŠOBNE MED 18. IN 38. LETOM ČAKA VPOKLIC

Družinski očetje ne bodo več izvzeti. — Skupno bo letos šlo v vojake nad štiri milijone mož, kar je več, kot jih je bilo v zadnji vojni mobiliziranih vseh skupaj.

PO KAT. SVETU

Washington, D. C. — Po večmesečnih poizvedbah se je katoliški konferenci za dobrodelje posrečilo ugotoviti, da je med več tisoči Amerikancev, interniranih v Evropi od Nemcev, tudi najmanj 40 nun.

London, Anglija. — Ne ki ujeti britanski mornar je svoječasno pobegnil iz nekega taborišča za vojne ujetnike, 40 milj daleč od Rima, ter prišel v Vatikan. Ta mornar se je pred kratkim vrnil semkaj domov; bil je izmenjan za nekega italijanskega ujetnika.

Seattle, Wash. — Tukajšnji škof Shaughnessy je izrazil toplo pohvalo vrhovnemu sodišču Zed. držav za njegovo odločitev v prilogi Prič Jehove, ko je tem priznalo pravico, da lahko odklonijo prisego zastavi. S stališča ohranitve svobode religije je odločitev hvalevredna, je dejal škof.

RUSKI VIHARJI NEKAJ NEZNOSNEGA

Moskva, Rusija. — Strahovita ruska zima je postala te dni še bolj neznosna po nastopu strahovitih sneženih viharjev, katere imenujejo Rusi "buran." Kakor se ti viharji opisujejo, morajo biti taki, da jih le malokdo lahko prenese. Ta "burja" pritiska takorekoč od vseh strani, celo iz tal, kakor se zdi, in prodre tudi skozi najbolj tople obleke. Zdrušeno je to s takim sneženim metežem, da naravnost slepi. Tak sneženi vihar je brez dvoma nekaj neznosnega za nemške vojake, ki niso takemu mrazu vajeni, a seveda ovira tudi Ruse pri njih napadih, toda, kakor se izraža list Pravda, "pomanjkanje, potov, meteži in debel sneg nas ne bodo ustavili."

Washington, D. C. — K številu mož, ki že zdaj služijo v različnih panogah oborožene sile, se bo moralo tekom letošnjega leta dodati še nad štiri milijone mož, kakor je napovedal naborni direktor, general Hershey, v nedeljo v radio govoru. Podobno opozorilo je izrazil na istem radio programu tudi direktor za človeško silo McNutt.

Točasno odide v vojake po približno 12.000 mož vsak dan in ta višina se bo morala ohraniti tekom celega leta, kakor sta oba govornika povdarjala; to pomeni, da pri vpoklicih ne bodo mogli biti več izvzeti družinski očetje, še manj pa oženjeni brez otrok. Edino tisti telesno sposobni moški med 18. in 38. letom starosti, ki prispevajo s svojim delom in direktno za vojno ali pa za ohranitev zdravja, varnosti ali interesov naroda, morejo pričakovati, da ne bodo poklicani v vojake. Skupno jih bo na ta način izvzetih okrog dva in pol milijona.

Število možkih, ki se bodo samo letos poklicali v vojake, bo višje, kakor je bilo skupno število vpoklicanih tekom zadnje vojne.

AMERIŠKI VOJAKI V ANGLIJI POSTANEJO FARMARJI

London, Anglija. — Ameriški vojaki, ki so nastanjeni v Angliji, bodo pridelovali sami svoj živež in v to svrhu so bili, kakor se je objavilo zadnji petek, prideljeni vsakemu vojškem taborišču posebni poljedelski izvedenci, ki jim bodo dajali navodila. Vojakom je bilo poslano iz Zed. držav vse potrebno poljedelsko orodje, kakor tudi semena in gnojila v toliki meri, da se bodo lahko preskrbovali s svojo lastno zelenjavo. Po nekaterih krajih se uporabljajo mali vojaški avtomobili (jeeps) pri oranju.

VESTI O DOMOVINI

Nadaljno poročilo o italijanski ofenzivi proti neoboroženim slovenskim kmetom. — Kako se Nemcem mudi, da bi iz slovenskih Gorenjcev napravili pristne Nemce. — Koliko trpi ubogi srbski narod.

Še eno poročilo iz loške doline

(Podtalno poročilo iz Slovenije v izvornem besedilu.)

Stari Trg pri Ložu so partizani zasedli dne 11. maja. Že v soboto dne 16. maja pa so prišli Italijani zopet nazaj, Na Križni gori je bilo plat zvona. Ljudstvo se je razbežalo, le starejši so ostali in duhovniki. Kakih 10 minut od Starega Trga so Italijani zajeli grupo bežečih ter jih 11 ustrelili — samih mladih fantov. Sedem jih je bilo iz Starega Trga, 4 pa iz Loža. Italijanski vojaki so se nato razpršili po hišah ter ropali in požigali. Zažgali so vse hiše, kjer niso našli vseh članov družine doma. Napravili so sklade preko poldrugi milijon lir. Vseh enajst ustrelenih so pripeljali pred občinsko hišo. Pripeljali so župnika in zahtevali, da pove imena ustrelenih. Ker so bili silno razmesarjeni, jih ni mogel prepoznati, pa se je tudi bal povedati imena dobro vedo, da bodo potem še svojcem zažgali domove. Pri dveh so našli legitimacije in takoj ste zopet dve domačiji šli v plamenih.

V petek, dne 5. junija je že zgodaj zjutraj okrog 4 ure kakih 200 italijanskih vojakov obkobil vas Nadlesk. Odpeljali so seboj okrog 50 možkih, iz vasi Podcerkve pa okrog 20. Okrog 6. ure zjutraj so pridrli v Stari Trg ter moške kar iz cerkve odpeljali.

Fctujčevanje našega naroda na Gorenjskem

Kaerntner Zeitung z dne 8. decembra objavlja članek o "napredovanju" nemškega jezika na Gorenjskem. V zimi od leta 1941 do 1942 je bilo organiziranih 338 tečajev za nemščino, katere je obiskovalo 11.692 slušalcev. Za vsak tečaj so morali učenci plačati po šest RM. Število tečajev se je povzpelo od marca do julija 1942 na 521, a število učenecv na 20.739. Razven tega je predavalo v 118 šolah 423 učiteljev, povečini nemške narodnosti, domačih in tujih, ki so prišli iz Rajha. Ti tečajji so bili brezplačni. Učenci vseh šol se poslužujejo Gratzove učne knjige, ki tolmači razlike med slovenskim in nemškim jezikom. Na Gorenjskem je danes vsakomur dana možnost, da se nauči nemškega jezika.

Strašne izgube Srbskega naroda

London, 3. februarja (AP) — Jugoslovanska vlada v izgnanstvu je izjavila dodatno k vestem o nedavnih pokoljih v Srbiji, pokoljih, ki so povzročili v teku treh dni 4.200 žrtev v Beogradu, da je italijanski guverner črnogorskega ozemlja pred kratkim v privatnem razgovoru cenil število

Srbov, ubitih od začetka okupacije sem na 823.000.

Eden izmed predstavnikov jugoslovanske vlade je povedal, da je v Jugoslaviji nastopil nov izbruh najstrašnejšega terorja; Nemci groze s "popolnim uničenjem celokupnega prebivalstva" ako bi odpor ne prenehal.

Poročila, ki jih je dobila jugoslovanska vlada v Londonu dokazujejo, da je bilo v teku leta 1942. samo v Beogradu ubitih 27.000 oseb.

Agenti nemške Gestape, ki so na čelu tej novi kampanji umorov, love in zapirajo vse one, na katere pade najmanjša sumnja, da podpirajo generala Dražo Mihajloviča, jugoslovanskega vojnega ministra in poveljnika četniške armade. Poročevalec je dodal, da sledi iz najnovejših poročil prispelih v London naslednje:

"Hotec strahovati prebivalstvo zasedene Srbije, sovržnik kar brez prestanka in narčtoma uničuje vodilne sloje prebivalstva in to svoje zverinsko postopanje označuje kot 'represalijo' za napade na nemške vojake."

V 4 dneh, od 9. do 13. decembra, so polovili v Beogradu več od 3.000 oseb in jih obtožili, bodisi da pomagajo, bodisi da 'simpatizirajo' z generalom Mihajlovičem.

Trde, da je bilo na predvečer Božiča ustreljenih 300 oseb, na Božič sam pa 3.000, a par dni pozneje še novih 900.

Predstavnik jugoslovanske vlade je izjavil, da agenti Gestape kar na slepo love ljudi v javnih krajih in tudi po privatnih stanovanjih. Te žrtve pobijajo brez vsake sodbe, ako imajo le najmanjši povod za sumnjo, da pripadajo Mihajlovičevi podtalni organizaciji.

Prav verjetno je, da je nemški komandant v Srbiji že začel izvrševati svojo grožnjo, da bo dal za vsako posamezno sabotažno dejanje ustreliti po 100 srbskih talcev.

Nemška ofenziva v Jugoslaviji

Švicarsko časopisje zopet poroča o nemški ofenzivi proti jugoslovanskim patriotom in omenja izjavo jugoslovanske vlade v Londonu, da so Nemci poslali dve novi diviziji v operativno ozemlje v dolini Save, južno od Zagreba.

"Fuehrer hrvaških nacistov nemške narodnosti, Solo, je izjavil, da ti boji nikakor nimajo značaja meščanske vojne, temveč da so resničen del splošne svetovne vojne."

Vi radi berete vesti iz drugih naselbin; drugi radi berete novice iz vaše naselbine. Poročajte novice in dogodke v "Am. Slovenec".

RUSI V NAPADU PRED STALINGRADOM

Gornja slika, kakor pravi pojasnilo, poslano z nje iz Moskve, kaže ruske čete, ko so z naskokom vrgle nemške sile z neklih utrjenih pozicij pred Stalingradom.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891

The first and the oldest Slovene newspaper in America. Established 1891

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevoj po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after a holiday.

Izdaja in tiskajo: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago Telephone: CANAL 5544

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago Phone: CANAL 5544

Naročnina:		Subscription:	
Za celo leto	\$6.00	For one year	\$6.00
Za pol leta	3.00	For half a year	3.00
Za četrt leta	1.75	For three months	1.75
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$7.00	For one year	\$7.00
Za pol leta	3.50	For half a year	3.50
Za četrt leta	2.00	For three months	2.00
Posamezna številka	3c	Single copy	3c

POZORI! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kedaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko liste list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do šestih dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

P. A.: ALI MORAMO RES NA VSAK NAČIN SOVRAŽITI?

V nekem tedenskem magazinu piše nekdo in sklepa: "Leta 1934 je nemški minister za vzgojo objavil več gesel, ki naj bi ostala stalno napisana na tablah vseh šolskih sob na Nemškem. Eno tako geslo je bilo: Deset božjih zapovedi pomeni deset ostankov najnižjih človekovih instinktov... Mislim, da mi ne bo nihče narekoval, kaj naj si mislim o tem nemškem ministru, ali o tistih, ki so ga postavili na tako mesto. Toda kaj naj si mislim o nemških starih, ki so pošiljali svoje otroke v šolo mesec za mesecem, leto za letom, pa niso niti malo učinkovito protestirali zoper take besede na šolski tabli? Niso ne javno ne skrivaj udri v tiste šole in magari nasilno, če drugače ni šlo, zbrisali tako nesramne besede? Niso imeli pomislekov glede vdiranja v šole in domove in tovarne po vsej Evropi? Pač pa so dan za dnem, leto za letom, čistili, oblačili in krmili svoje otroke in jih pošiljali v tiste šole sedet pred eno table, na katerih je stal napis, ki pomeni zanikanje najbolj primitivne podlage človeške civilizacije! In to radi tega, ker Nemci naj bi bili gospodarska rasa! Pfuj! Ali so bili stari zaslužili moje sovražstvo? Zaslužili so ga in ga tudi dobili!"

Z gornjim zgledom dokazuje člankar, da moramo sovražiti večinoma ves nemški narod, ne samo naciste ali hitlerjance. Sovražiti sicer, pravi, samo tako dolgo, dokler se Nemci ne spreobrnejo, toda SOVRAŽITI jih moramo. Naslov članka je celo takle: Ali bomo sovražili ali bomo pa poginili!

Zgornji zgled je res jako pripraven in resničen, da nam pokaže sokrivdo več ali manj vsega nemškega naroda na nacističnih zablodah, da nas opozori na silno nadutost, ki tiči v Nemcih kot narodu, ne le kot Hitlerjevih zapeljancev. V tem mu damo popolnoma prav. Nekaj drugega pa je, če ga vse to napeljuje k temu, da naravnost in javno pozivlje na resnično in pristno SOVRAŠTVO, da, osebno sovražstvo napram vsem krivim Nemcem. V tem mu vsaj s krščanskega stališča ne moremo dati prav.

Toda dotični člankar se naprej zavaruje zoper morebitno tako "popravljanje" njegovega mnenja. Saj sam začenja svoj članek nekako takole: Ljubi svojega bližnjega — to se lepo sliši. Ubij svojega sovražnika — to je edinc praktično. Ne prihajajte mi s tistim razločkom, ki ga napravljva krščanstvo, češ, tudi najbolj zverinskega nazista ali fašista ne sovražim osebno, ker sem pač kristjan, sovražim pa v njem tiste njegove lastnosti, ki ga napravljajo zverinskega... Po mnenju člankarja je tako razločevanje ne mogoče in gola hinavščina. Saj zverinstvo ni nikjer samc zase, ampak se vedno drži kakega človeka — kadar namrec govorimo o človeškem zverinstvu. Ko torej sovražiš zverinstvo v človeku, moraš nujno sovražiti tudi tistega, ki je temu zverinstvu dovolil vstop v svojo notranjost...

To se vse nekam silno logično bere. Nič ne bomo tajili da je s tem razmišljanjem postavljen za vsakega mislečega krščanskega človeka dosti težav problem. Ko bereš o neverjetnih grozodejstvih nacistov in fašistov, mora v tebi zavreti kri in komaj utegneš, da bi — vsaj v mislih — delal razloček med ljudmi, ki so tako zverinski, in med njihovimi zverinskimi lastnostmi. Nehote vržeš vse v en koš, oziroma pustiš vse v enem košu, kamor so vrgli nazisti in fašisti sami vse skupaj — sebe in svoja zverinstva...

Toda če tako početje tudi NAČELNO odobravamo in brez pridržka priznamo, da nazisti in fašisti zaslužijo naše prav OSEBNO sovražstvo, da torej smemo in moramo sovražiti hudobne ljudi, ne samo grdobije, ki jih hudobni ljudje počenjajo — kje naj potem še spravimo do veljave krščanstvo? Kakšen pomen naj potem še ima naročilo: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe? Kako naj potem še razumemo razlago katekizma, ki pravi: Tvoj bližnji je vsak človek, bodisi prijatelj ali sovražnik?

Če pritrđimo onemu člankarju, potem se podere pred nami in v nas nekaj velikega. Podere se še tisto malo kr-

ščanstva, ki je ostalo v onih, ki pravijo: Ljubezni do Boga (ki ga ni!) sicer v krščanskem sporočilu ne odobravam, pač pa zelo odobravam naročilo o ljubezni do bližnjega (ki ga ne morem tajiti!). Malo krščanstva, sem dejal, je v tem zatrdilu, toda že to malo je veliko. Mi bi torej le mislili, da nam Kristus naroča: Sovražite v ljudeh greh, ki ga delajo, ne sovražite pa ljudi samih! S tem ni rečeno, da krivcev ne smete kaznovati, kadar ste v to poklicani in je to vaša naloga, toda ne počenjajte tega iz golega sovražstva do tistih ljudi. Ravnajte tako pač zato, ker se je zlo že tako razpaslo med tiste ljudi, da brez primerne kazni nad ljudmi ni mogoče več zla iztrebiti. Saj tudi mati in oče in vzgojitelj sploh ne kaznuje otroka iz sovražstva do otrokove osebe, ampak zato, ker sovraži zlo in ga želi izkoreniniti. Ali pa je morda tako, da se vse to da sicer razumeti pri manjših kaznih, samo pri smrtni kazni ne? Da pobijati res ne moreš brez pravega pristnega sovražstva?

Spet: odvadili smo se vse preveč miselnega dela, duševne rabe svojih možganov in tudi svojega srca. Zato se nam tako rado zdi, da je vse tako tenkovestno razločevanje in razlaganje — gola hinavščina, neko farižejsko svetohlinstvo. Če je tako, potem nismo daleč od tega, da bo treba narediti križ čez vse nauke krščanstva, zakaj vsak teh naukov v težavnih prilikah stoji pred veliko preizkušnjo. No, marsikdo, ki bo tole bral, se bo nasmehnil in dejal: Torej je prišel tudi na to...

Da, prišel, pa samo po potih nelogičnih sklepanj, katerim je pod vodstvom nekoga drugega — za poskušnjo — sledil. Na primer kar v tu omenjenem članku samem. Tisti člankar trdi, da so zaslužili vsi nemški stari pravo pristno sovražstvo nas vseh zato, ker niso branili deset zapovedi, tega FUNDAMENTA vse človeške civilizacije. (Tako namrec pravi člankar sam, ne jaz, ki o tem poročam!). Toda ali ni Kristus prav na podlagi desetih zapovedi dejal...? Druga pa je tej enaka: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe? — In dostavil: V teh dveh zapovedih (torej tudi v drugi!) so vključene vse zapovedi in preroki!?

Če je torej "nepraktično" verjeti v zapoved: Ljubi svojega bližnjega... nepraktično vsaj glede nazistov... potem je tudi nepraktično SOVRAŽITI tiste nemške stariše, ki se niso potegnili za deset zapovedi! Saj niso končno nič drugega storili ko to, kar je storil omenjeni člankar: Pokazali so svoje prepričanje, da je krščanstvo pač nekaj zelo — nepraktičnega...

Do kakšnih zaključkov se mora povzpeti celo ta poročevalec, če skuša — za poskušnjo! — hoditi po potih nekrščansko nelogičnih člankarjev!

UMOR SLOVENSKEGA NARODA DOMA Washington, D. C.

Ko so 1941 na veliki petek planili na ubogo Slovenijo kakor tri divje zveri, Nemci, Italijani in Madžari, je slovenski narod v strahoti zatrepetal. Takoj je vedel: trije morilci so nas napadli, da nas ubijejo popolnoma. In res, takoj prvi dan sta to pokazala Neme in Madžar in začela narod klati in izganjati.

Italijan se je v svoji naravi primerno najprej potuhnul. Bal se je slovenskih žuljevih pesti. Misli je, da bo z hinavščino uspal narod, da se mu bo pustil zaklati kot kako neumno, boječe jagnje. Norec je verjel svojim ponorelim fanatikom, ki so mu desetletje nazaj slikali slovenski narod, kot narod strahopetcev in pa kot narod, ki "ljubi" Italijo, ki je ba je samo del italijanskega naroda, ki komaj čaka, da ga Italija "odreši" od Srbov, bratov, tako saj je pisala knjiga, izdana tik pred napadom z imenom "Carniola Italiana".

Mislil je, da ga bodo Slovenci slavnostno sprejeli, ko bo prišel. Pa se je bridko zmotil.

Danes ve, kaj so Slovenci. Profesor Ferreri je moral zapisati v Švici, da so Slovenci najbolj "tough" narod. In ko je to Italijan videl, je zadržal in sicer zadržal nad malim slovenskim narodom skoraj bolj zverinsko kot Neme.

I vsega početja teh treh morilcev, sovražnikov slovenskega naroda je danes čisto jasno, da hočejo doseči samo eno — umor celega naroda.

Še predno bo vojne konec, tudi če bodo premagani, slovenski narod mora izginiti! Tako bodo gotovo dobili slovensko zemljo morilci slovenskega naroda, ker zemlja ne bo imela več svojega lastnika. In ravno v tem je največja tragedija slovenskega naroda.

More tudi Poljake, Čehe, Srbe in Hrvatje. Toda vsi ti narodi so večji, nekateri veliko večji kot naš.

Slovenski narod je majhen.

Vsega skupaj je bilo pred to vojno v Evropi komaj malo nad dva milijona. Ena tretjina naroda je že ali pobita ali izgnana. Koliko ga bo ostalo? Če ga pobijejo polovico, ali bo to še narod? To je za tako majhen narod nekaj groznega.

Zadnje poročilo, ki smo ga dobili iz Ljubljane iz osebnih virov, jasno govori, da se narod danes ravno tega najbolj boji — popolne narodne smrti. Trije morilci so pa začeli kazati, da imajo ta namen in ki vidijo pred seboj že gotov poraz. Začeli so pobijati ljudi že kar v masah.

Slovenska deputacija SANS-a je zato začutila potrebo, da zlasti na to dejstvo opozori državnega podtajnika Hon Sumner Wellea in našo vlado. Zato ga je prosila, da naj se izjavi o Slovencih ter je obljubil, da dostavi resno in odločno svarilo tem morilcem, da jih bo cel svet pozval na odgovor za umor naroda, da bodo morali sprejeti tudi kot narod občutno kazen za toliki, da največji zločin, ki ga je človek zmožen.

Hon. Sumner Welles je razumel prošnjo deputacije, ki je bila samo prošnja slovenskega naroda doma, ki mu jo je deputacija v njegovem imenu predložila, pritrđil, da je potrebna, pa da jo vlada gotovo dodala obljubljeni izjavi o Slovencih. To je bil gotovo eden izmed največjih zgodovinskih dogodkov v celi 1,400-letni zgodovini slovenskega naroda. Bil je to trenutek, ko so ameriški Slovenci dvignili svoj glas, da rešijo narod doma gotove — smrti.

ČAST NARODA

Narod majhen, čast velika, Če je narod poštenjak; To zanj največja je odlika, On največji je junak.

Toda ni za narod častno, Naj po številu velik je, Če mu ni poštenje lastno, Če krivda njega drži se.

So pač narodi veliki, Ki se z močjo ponašajo, Pa le kot razbojnik veliki Zlo drugim doprinašajo,

Zatirajo in vničujejo Manjše in slabotnejše, Prezirajo, zaničujejo, Kot da oni sami so vse.

Pa to je zmeta njih velika, V največjo jim sramoto je; Najgrja je pač slika Tam, kjer njih mesto je.

Oholo ponašajo se s tem, Da močni in veliki so, Kot da njih je slava v tem, Ki vse naj hvali jih zato.

Pa so le obsodbe vredni, Ker povzročitelji so zla; Da bijejo se boji vedni, Njihova je krivda vsa.

Miru drugim pač ne dajo, Ne dajo jim živeti, Imajo jih za brezpravno rajo, Ki zanjo mesta ni na sveti.

Pa le narod tak zasluži, Da ga vse spoštuje in časti,

Ki v ljubavi z drugimi se družji, Dobrote z drugimi deli.

In ne le tak je rod slovenski, Od nog do glave poštenjak, Še krut soyrag peklenski Vničuje čas ga vsak!

Zatorej le pokonci glavo Vse, kar slovensko je, Kdo pač še bolj zasluži slavo, Komu še bolj vse po pravici gre?

Zato Slovenec biti Naj bo nam v ponos in čast, Nikarmo tega pozabiti, Da to naša je najdražja last!

RAZNO

NEMČIJA PRIČAKUJE NAPAD NA EVROPO Stockholm, Švedska. — Nemške čete so zasedle obrambne pozicije v utrjenih krajih v zapadni Evropi, ker rjnih poveljstvo pričakuje v prihodnjih mesecih velikega tukajšnjega lista, dostavlja joč, da je očitno, da je pričakovati zavezniskega napada, predno bo ruska ofenziva izgubila svojo udarno silo.

REKORD V ZRAČNEM PREVOZU Med mnogimi letalskimi rekordi naših dni zasluži naslednji posebno pozornost. Neki clipper v službi naše armade je pred kratkim dvanajstkrat preletel Južni Atlantik v 13 dneh in 15 urah. Na dvanajstem poletu je ta aeroplan nosil 20 potnikov in 5 ton tovarnega blaga. Tako poroča poveljnik zrakoplova Capt. Joseph H. Hart, Jr.

PLAVALKA DELA Znamenita plavalka Gertrude Ederle, ki je bila prva ženska, katere je preplavala Angliški kanal, v letu 1926, je zdaj zaposlena v neki delavnici v New Yorku.

Znamenita plavalka Gertrude Ederle, ki je bila prva ženska, katere je preplavala Angliški kanal, v letu 1926, je zdaj zaposlena v neki delavnici v New Yorku.

DOGODKI med Slovenci po Ameriki.

Dve novici v eni Lorain, O. — Zalo hčerko prvorojenko so dobili pri družini Mr. in Mrs. Anthony Jelenc. Srečna mlada mamica je hčerka obče poznane in spoštovane družine Soklič in sestra bogoslovca Franka Soklič (Brother Sebastian), ki bo letos če Bog da v domači cerkvi zapel novo mašo. Srečnim mladim staršem častitamo! — J. P.

K vojakom Chicago, Ill. — Ta teden odide k vojakom cela vrsta 19 in 20 letnih slovenskih fantov od Sv. Štefana. Louis Wolcic, Steve Turner, Vernon Giura in Leo Kregul odidejo 16. februarja; Johnny Koren, William Kocianec in Joe Sinkovec (Wolcott) odidejo 17. februarja; Johnny Lajnar in Edward Tomazin, sin slovenskega gostilničarja Mr. Antona Tomazina, pa bosta odšla 19. februarja.

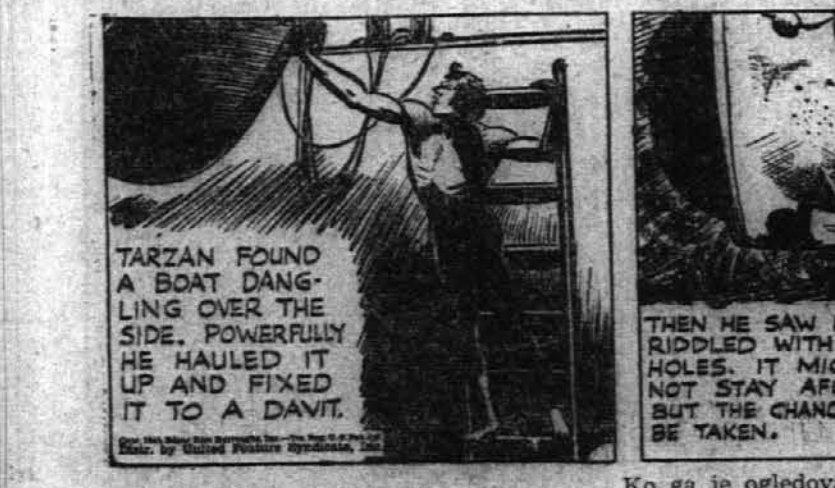
Povišan Chicago, Ill. — Joe Korenchan, sin Mr. Lovrenca Korenchana, Cermak Rd., služi pri mornarici v Norfolk, Va., in je pred kratkim postal petty officer 2nd class. Častitamo! Le tako naprej!

NAZNANILO Ker nas mnogi poprašujejo, če bomo tudi letos v našem uradu pomagali strankam pri izpolnjevanju davčnih prijav o dohodkih in zaslužku s tem naznanjamo, da bo naš urad na razpolago strankam od 16. februarja naprej. V torek večer 16. februarja bo naš urad v ta namen, že odprt od 7. ure naprej. Stranke, naj ne čakajo na zadnje dneve, ampak naj pridejo prej, ker zadnje dneve je vsako leto velik naval in ni mogoče nuditi iste postržbe, kakor če pride vsak pravčasno izpolniti svojo prijavo. — Uredništvo "Am. Slovenca", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Frank Nosan umrl Hibbing, Minn. — Tukaj je umrl za pljučnico 6. februarja v General Hospital rojak Frank Nosan, star 64 let. Doma je bil iz Sodražice pri Ribnici. Na Hibbingu je živel od leta 1902. Zapušča pet sinov in tri hčere. Sinova Anton in Joseph sta doma, Frank, Carl in Matthew so pa pri vojaki. Hčeri Agnes in Frances sta tudi doma, Mrs. Joseph Coroda pa je v Detroitu, Mich. Zena mu je umrla še pred 17 leti. Pokopan je bil v sredo 10. februarja iz Blessed Sacrament cerkve; pogrebne obrede so opravili slovenski duhovnik Rev. Michael Popesh. Pokojni je bil naročnik Am. Slovenca dolgo let. — Joe Zaic.

Poročate takoj o vseh dogodkih v "A. S.", ki se dogode v vaši naselbini!

TARZAN (644) DIRKA S SMRTJO

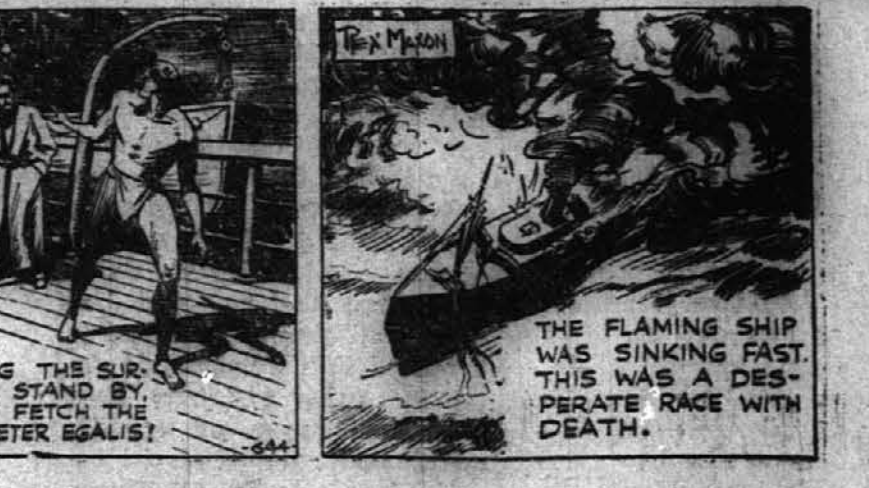
Končno je Tarzan našel en čoln, ki je nihal ob strani. Z močjo, katere je bil sposoben, ga je pritegnil bližje.

(Metropolitan Newspaper Service)

Ukazujoč ostalim, naj počakajo tam, je tekel k ranjenemu Petru Egalisu.

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Goreča ladja se je naglo potapljala. To je bila prava dirka s smrtjo.

NEDELJSKI KOTIČEK

J. M. Trunk:

TEDENSKI KOLEDAR

- 21. Nedelja — 1. predpost. na.
- 22. Ponedeljek — Washing tonov roj. dan.
- 23. Torek — Peter Damija nov, škof.
- 24. Sreda — Matija, apostol.
- 25. Četrtek — Valburga.
- 26. Petek — Porfirij.
- 27. Sobota — Gabriel.

TRETJA NEDELJA V FEBRUARJU

"Tebi so zaupali očetje naši, zaupali so in osvobodil si jih. K Tebi so vpili in oteti so bili, v Te so zaupali in ni jih bilo sram (Pas. 21.5,6)".

Nimam nobenega namena, da bi te strašil, saj bi te niti ne mogel, ako bi strahu ne bilo. Strašijo te pa tvoji grehi, in če si grešil, in bi bil zakrivil le en sam smrten greh, bi se ne mogel iznebiti strahu, ker bi te strašil ta edini greh, dasi si se morda greha kot takega iznebil v pokori. Greh je prav čudna zadeva. Iznebiti se greha, sredstva imaš na razpolago, ako ta sredstva pravilno porabiš, za smrten greh ti bo kazni odpustena, radi te ti ni treba imeti skrbi, ampak prav vsak greh, če je storjen, privede za seboj tudi časno kazni, in ne gre, da si radi te časne kazni brezskrben. Bog je neskončno popolno bitje, in pred njim mora biti vse v popolnem redu, toraj vse poravnano do zadnje pičice. "Nihče ne bo izpuščen, dokler ni poravnani zadnji belič". Hočeš,

nočeš poravnano, mora biti, ali tu ali tam, kolikor gre za poravnano tudi še za tam, ker neodpuščen greh se po smrti, toraj tam, ne bo mogel več poravnati, in če te ne skrbi radi greha, ker "grehe kar piješ", potem ti ni niti treba imeti skrbi radi grehov, ker se grehov ne bojiš. Mnogo je takih, ki si ne delajo skrbi radi grehov in niso v nobenih skrbah, pa jim ne bo pomagalo, ko pride vse na poravnano, ki je sploh mogoča.

Pri strahu ali skrbi gre le za poravnano duhovne škode, ki je posledica greha. Tu moraš biti v strahu in v skrbah. Ali v kakem praznem strahu, v praznih, ničvrednih skrbah? Tudi tak strah, ali take skrbi so mogoče. Ne, nikakor ne v praznem strahu. Vsa tvoja skrb in ves tvoj strah mora biti združen s prav predrznim zaupanjem v usmiljenje božje. Kakor je Bog neskončno nad teboj, tako je usmiljenje njegovo neskončno nad grehi vsega sveta. Zaupaj!

BARAGOV SVETILNIK

Promotor.

Poročila iz mučeniške domovine.

ENO: (junija 1942.): Naša Baragova Zveza, ki smo jo ustanovili s sedežem v Ljubljani tik pred vojno, ni prenehala s svojim delom. Seveda se giblje le v omejenem delokrogu, dokler trajajo sedanje težke razmere. Upamo, da vi tam v Ameriki nimate toliko ovir in težav pri delu za Baragovo stvar. Ko mine vojna, bomo zopet skupaj prišli in v vse bolj zares ko dosejamo. Zamislili smo tudi ustanovitev nove ženske misijonske družbe, ki naj bi se imenovala: BARAGOVE SESTRE. Med našimi dekletji je zelo veliko misijonskih poklicev, ki se poizgubljajo med misijonskimi družbami drugih narodov. Nova redovna družba ženskih misijonark naj bi slovenske misijonske poklice strnila v eno celoto in jih uravnavala v eno smer. Sprva smo mislili, da bi ustanovili v ta namen popolnoma novo žensko kongregacijo, pa so se ponudile slovenske šolske sestre iz Slovenske Bistrice, ki so jih seveda Nemci pregnali, da so voljno prevzeli novo ime: Baragove sestre in se posvetili poklicu kot smo si ga zamislili zanje. Zdaj jim iščemo primernih prostorov, kjer bi se mogle nastaniti in pričeti s svojim delom.

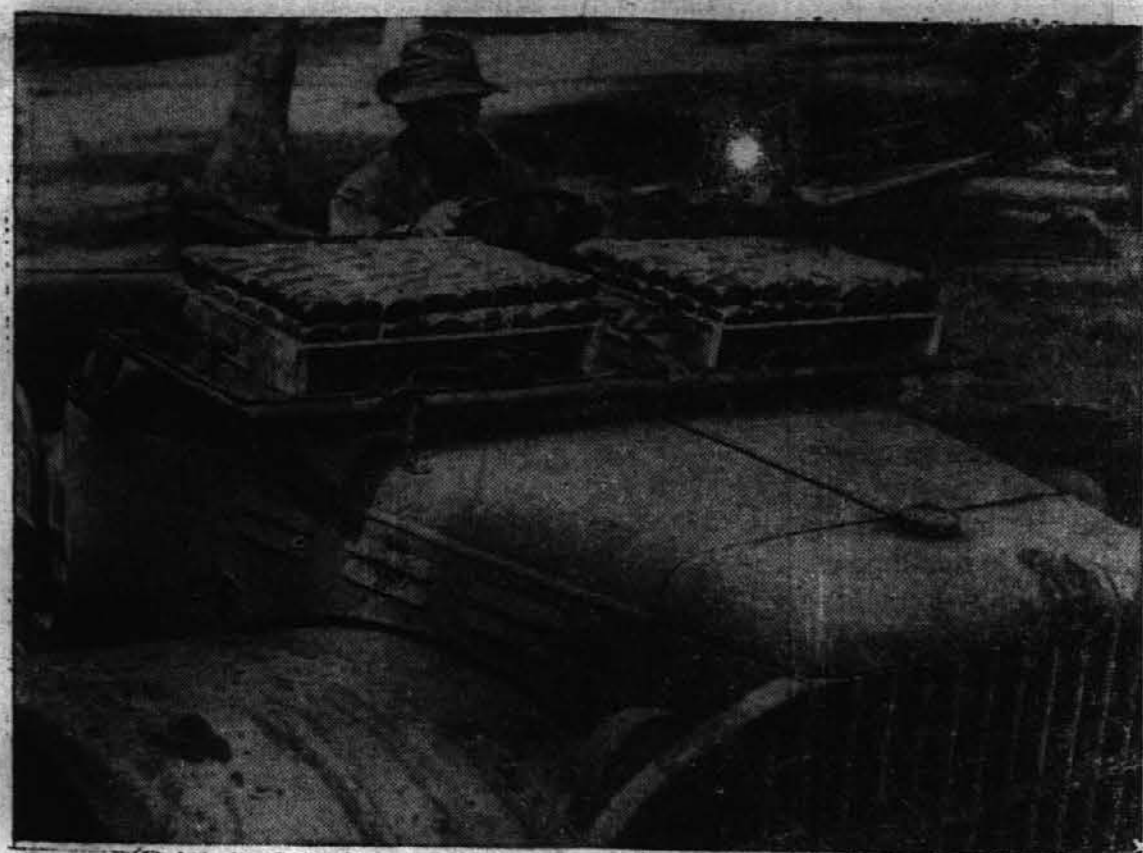
DRUGO (septembra 1942.): Zelo značilen primer junaškega mučeništva za vero, ki ni ne zaostaja za svetlimi primeri od drugod, je dala učiteljica v Hinjah pri Žužemberku, gospodična DARINKA ČEBULJ. Letos v precej zgodnji pomladi, ko so komunistične partizanske tolpe prišle s svojo barvo na dan, je bila odpeljana skupno s hinjskim kaplanom Henrikom Novakom. Zapisnik o smrti kaplana Novaka se je našel v žepu ubitega partizanskega komandanta in večkratnega morilca Ivana Rometa, o Darinki Čebuljevici pa dolgo ni vedelo kaj bolj podrobnega. Končno so našli v

žepu drugega ubitega partizanskega voditelja tudi zapisnik o njeni smrti. Tisti partizan je sam vodil zaslišanje Darinke in tudi sam delal zapisnik. Piše, da je vprašal Darinko: "Ali ste za partizane?" Dekle je kratko odgovorilo: "Nisem". Vprašal je: "In zakaj ne?" Njen odgovor: "Zato ne, ker mi katoliška cerkev, nezmotljiva učiteljica uči, da nikdar ne smem sodelovati s brezbožnim komunizmom." Po tem odgovoru je bila takoj obsojena na smrt in po hudih mukah in onečaščenju ubita. Prelila je kri za svoje versko prepričanje.

Jasen dokaz mučeništva za vero nudi tudi primer CILKE ŠUSTERSIČEVE iz Šmihela pri Novem mestu. Bila je članica šmihelske katoliške akcije. Partizani so ji bili prepovedali iti za prvi petek v mesecu juliju k svetemu obhajilu. Cilka jih ni ubogala, ampak je kljub prepovedi šla omenjeni petek k pobožnosti prvih petkov, ki se je od jeseni 1941 po vseh cerkvah zelo slovesno obhajala. Ko se je vračala iz cerkve, so jo v hosti zajeli partizani in jo na mestu obsodili na smrt. Trdijo, da so partizani samo v tej župniji, to je v Šmihelu, umorili 87 poštenih ljudi, celo najboljših med dobrimi.

Na Polževem je umrl mučeniške smrti ZUPANČIČ iz Stranske vasi. Partizani so ga bili odpeljali kakor toliko drugih in ga pri zasliševanju vprašali, če je za partizane. Odgovoril je, da ni. Pa zakaj? "Imam otroke in jih moram učiti Boga spoštovati". Ker se ni dal pregovoriti, da bi bil za partizane, so ga predali mučiteljem. Ti so mu stopili na roke in noge in ga začeli z nožem klati. Ko se mu je pa izvila roka in je hotel odstraniti naperjeni nož, so ga do kraja zabodli. Umrli je torej čisto jasno za vero v Boga, ki mu je nobeno mučenje ni moglo omajati.

V Dragatuš so pridrveli div-

Vojaški truck, ki nekje na otoku Guadalcanalu vozi ameriškemu vojaštvu v bojni liniji sveže poročivo. Na tem otoku so se boji nehali, ko so ga Japanci zapustili, kakor se glase zadnja poročila.

ji komunistični partizani in odpeljali župnika JAKOBA OMAHNA in njegovega kaplana. Čez tri dni so kaplana pripeljali nazaj v Dragatuš, župnika so pa umorili nekje na Kočevskem, baje blizu Koprivnika. Kriv je bil, ker se je udeleževal pri katoliški akciji. Natančnih poročil o njegovi smrti nimamo. Govori se, da so ga živega sežgali na grmadi. Tudi vedo povedati, da se je pri njegovi aretaciji in smrti posebno udeleževala neka ženska. Pred Omahnom sta umrla mučeniške smrti že suhorsk župnik JANEZ RAZ-TRESEN in semiški kaplan KOFALT. Torej že trije iz Bele Krajine!

V nedeljo 2. avgusta so partizani ugrabili in odpeljali MARIJO POGAČNIKOVO iz Zgornjega Kašlja, ko se je mudila v Podlipoglavu. Z njo je bil njen desetletni sinček Vilko, enega je pa nosila pod srcem — svoje peto dete. Ženo so vpričo Vilkota zločinsko umorili, otroka pa pustili doma. Nekaj dni pozneje — bilo je v noči na prvi petek v avgustu — so ugrabili njenega moža na domu v Zgornjem Kašlju, FELIKSA POGAČNIKA in 12 letnega sinčka Brankota. Trije mlajši otroci so bili priče strašnega prizora, ko so siloma odvedli očeta in brata. Vse do jutra so ostali sami doma. Očeta in Brankota so odvedli nekam v bližino Police in očeta zverinsko umorili, otroka je pa vzel partizanski komandant in ga hotel vzgajati za komunisto. Vlačil ga je s seboj za vrh privezanega. V nekem spoprijemu z laškimi vojniki je pa komandant padel, otroka so pa tuji vojniki rešili. — Rajni Pogačnik je bil podžupan občine D. M. v Polju in vsem domačinom je dobro znano, koliko se je trudil za zboljšanje cest, za napravo mostov in tako dalje. Celo najbolj zagrizeni partizani so lojalno priznavali, da

je bil dober človek in mnogo storil za splošni blagor domačinov. Zamerili so mu le to, da je bil odločen katoličan in je s tem dajal tudi drugim pogum za odpor zoper partizansko početje. Že pred leti je pustil vrste "krščanskih socialistov" in takrat so mu mnogi najozji pristaši to zamerili. Zadnje čase je pa videl on in premnogi drugi, da je bilo to edino prav. Da je bil rajni Feliks res mož na mestu, kaže tudi njegova izjava partizanom, ki so ga mučili, preden so mu zadali smrtni udarec: Dobro vem, zakaj me boste umorili. Vem pa tudi, da je nad mano in nad vami Bog, ki bo sodil mene in vas.

Smrt in ječa, mučenje in zverinsko skrunjenje — to je tista "svoboda", ki jo v dejavnih izkazuje partizansko vodstvo našemu ubogemu narodu. O vseh nekaj tako lepih in zvenelih partizanskih obljubah zdaj ni nobenega govora več. Zdaj je vse pozabljeno, kar so nekoč obetali onim, ki so jih vabili, naj gredo z njimi v gozdove. Zdaj tam ni nobene svobode, temveč lakota in prisilno delo za tistega, ki noče biti zgolj slepo orodje v rokah nekaterih hudodelcev, ki so si pridobili nekako vrhovno oblast med partizani. To dovolj jasno pričajo izpovedi tistih fantov, ki so jih bili pred dobrima dvema mesecema s silo odvedli partizani v kočevske gozdove. Tam so jih imeli za prave sužnje. Med temi fanti je bilo nekaj takih, ki so poprej močno simpatizirali s partizani. Ko so pa tisto partizansko svobodo od bližni videli, zdaj doma Boga hvalejo, da so bili rešeni iz tega pekla.

Smrt! To je edina svoboda, ki jo slovenskemu narodu nudi ta pokvarjena partizanska voditeljska družba. In te "svobode" je zdaj po slovenski zemlji v strahotni obilici. Morabitniki nikoli ne bo mogoče

MED RAZGOVORI V LIBERLJI

Predsednik Roosevelt, ko se je na svojem petu in Casablanca ustavljal, s ameriški črnski republikaneri iz Liberiji ter imel v prestolnici Monrovia razgovor s tamkajšnjim predsednikom E. Barclayem.

VOJAKOM VOZI KOLAČE

prav natanko dognati števila mož, žen, fantov in deklet, ki so v teh strahotnih dneh padli kot žrtve teh neverjetno podivjanih izmečkov med partizani. Vendar bo vsaj približno nekoč ugotovljeno število. In takrat se bo slovenski svet zgrozil nad dogodki, ki se vršijo med nami pod krinko "osvoboditve." Vsak se bo prestrašil, kdor bo tiste številke bral in zraven še način toliko smrti — zakaj vse to bo resnično strahotno branje. Če prej ne, takrat se bo vsakdo živo zavedel, da so voditelji partizanstva pripravljali svobodo — mrtvemu slovenskemu narodu.

(Dalje prihodnjič)

TO IN ONO

SIN JE OČE SVOJEMU OČETU

Chicago, Ill. — Na Western Ave. in 53 St. stoji ruska cerkva sv. Petra in Pavla, kate-re zbor večkrat nastopa tudi na slovenskih prireditvah. Ta župnija je karpato-ruske pravoslavne grško katoliške vere. Njihovi duhovniki so lahko oženjeni, toda oženijo se lahko samo prej, predno prejmejo višje redove. Za župnika je tam Very Rev. Peter Semkoff. Pred kratkim je bil posvečen v duhovnika istega obreda njegov 26 letni sin Nikolaj. Po pravilih je zdaj oče dolžan, da svojo sina kliče "Oče" (Father), vsaj javno, če že ne kadar sta sama.

PES VREDEN VEČ KAKOR GOSPODAR

Hollywood, Calif. — Neki LeRoy Hommedieu bi bil rad postal vojak, pa ga je naborna komisija izvrgla. To mu ni bilo prav nič všeč. Še bolj pa se mu je za malo zdelo, ko je prišel domov in zvedel, da je bil medtem odobren za vojaško službo njegov pes. Žival je dobermanske pasme, kakoršno armada zdaj sprejema in izučijo za razne posle, ki jih psi opravijo boljše kakor ljudje.

PES GA JE REŠIL

Ljudje iz celega mesta in okolice so začeli iskati, ko se je raznesla vest, da se je tri leta utari deček Kenneth Slagle zgubil nekje v gorah blizu Somerset, Pa. Njegov očarski pes je tudi izginil. Ti ljudje so iskali otroka celih šest ur. Pomagala jim je tudi deželna policija in šest požarnih bramb. Končno so ga našli v neki luknji, kjer se je tesno pritiskal k svojemu psu. Ne otroku ne psu se ni nič zgodilo. Luknja pa je bila ravnokar izkopana. Vsi, ki poznajo tega očarskega psa, so prepričani, da jo je ta sam izkopal, da obvaruje malega popotnika pred mrzlim vetrom, ki je tedaj pihal.

DO YOU WANT A BABY?

New Vitamin Combination Brings Hope to Childless Homes

Nothing equals a baby to bring complete unity and happiness into the home and tie husband and wife together in a stronger bond of enduring love and mutual interest. Divorce is rare in the homes of couples that have children.

Unhappy wives, childless due to relievable functional weakness may now enjoy the desires and activity of Nature's most wonderful creation—a normal, fully-developed, vigorous woman. A sensational new vitamin treatment specifically for women may be just the thing needed by the childless wife and quickly bring the happiness of a baby in the home. It is, of course, absolutely harmless.

If you are childless due to functional weakness and lack normal vigor—if you wish to eliminate one of the great causes of unhappy marriages, by all means try Perlex for one week. To introduce this new vitamin combination to a million women quickly, the Perlex Company, 314 N. Michigan Ave. Chicago, Illinois, will send a full \$2.00 supply for only \$1.00 and a few cents postage. Send no money — just your name and address. Perlex comes in a plain wrapper—directions are very simple and no diet or exercise is required.

DR. JOHN J. SMETANA
 Pregleduje oči in predpisuje očala
 23. LET IZKUŠNJE
 OPTOMETRIST
 1801 So. Ashland Avenue
 Tel. Canal 0523
 Uradne ure: vsak dan od 9
 zjutraj do 8:30 zvečer

Michael Trinko in Sinovi
 PLASTERING and PATCHING
 CONTRACTORS
 Pleskarji in popraviljači ometa
 in sten.
 2114 W. 23rd Place, Chicago
 Telefon Canal 1090
 Kadar imate za oddati kako pleskarsko (plasterers) delo, se vam priporočamo, da daste nam kot Slovencev priložnost in da vprašate nas za cene. Nobene zamere od nas, če daste potem delo tudi drugam. Za pleskarska dela jamčimo.

POSLUŠAJTE

jugoslovanski radio program, ki se oddaja vsako nedeljo od 9. do 10. ure zjutraj preko radio postaje WGES v Chicagi. —

FOR VICTORY

BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS

Društvo sv. Jožefa

ŠT. 166, K. S. K. J., CLEVELAND, (Collinwood) OHIO

Društvo zboruje vsak tretji četrtek v mesecu v Slovenskem domu na Holmes Ave. ob 7:30. Ako si niste član tega največjega društva v Ameriki, se vas opozarja, da se takoj vpišete dokler niste še prestari.

V društvo se sprejemajo moški in ženske v starosti od 16. do 60. leta. V mladinski oddelci pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Poleg izredno velikih podpor za najmanjše prispevke, goji društvo tudi razne vrste športa za mladino.

Predsednik John Pezdirc, 14904 Pepper Avenue, Tajnik Louis Stiment, 799 East 155th Street, Zdravniki: Dr. Skur, dr. Perme, dr. Stasny in dr. Opaškar.

MARIN KLARICH & SON

GENERAL CONTRACTORS and BUILDERS

Gradbeni podjetniki in gradbeniki

Nazveto, proračune in načrte dajemo na željo brezplačno.

Cemu plačujete visoke najemnine. Dajte si postaviti kakoršnoga koli obsega. Sprejemamo velika dela kot grajenje večjih poslopij, šol, tovarn, ali kakršnekoli. Ob enem sprejemamo tudi manjša dela, kot popravilne in druge poslopij. Mi prevzemamo vse vrste. Za nas je vsako delo in načrt dobrodošlo.

Pokličite nas na telefon lasten dom, lastno hišo, kar napravimo vam mi za smerno nizko ceno.

Calumet 6570 or 6509

MARIN KLARICH & SON

V svojem lastnem uradu
 3050-3052 So. Wallace St., Chicago, Illinois

Zgodba o povišanju

Spisal Stanko Bor.

"Kaj je?" se je oglasilo iz megle in mraza.

"Kje pa si?"

"Tu!"

"Tak pojdi no in nas ne oviraj!"

"Kar pojdite in ne skrbite zame! Že pridem!"

"Kakopak, v tem snegu te bomo puščali samega! Dokler gre naša pot skupno, gremo skupaj — potem pa pojdi sam v božjem imenu! Alo, hiti, hiti!"

Janez se je moral prikazati izza ovinka in iti z njimi.

"Kaj si tako utrujen?" je vprašal predzadnji, ko je začel Janez zopet zaostajati.

"Od česa le naj bi bil utrujen?"

"Zakaj potem zaostajaš?"

"Če si res utrujen, kar povej, bomo šli počasneje!"

"Veš, da te ne moremo pustiti v tem snegu in mrazu samega!"

"Spremimo te magari do vasi..."

"Saj nisem utrujen!" je naenkrat pospešil Janez korake.

Tako je mislil sam pri sebi: Sedaj bi bila najlepša prilika! Mrak je, stopil bi s ceste v stran, razvezal zavitek in prišil zvezdi. Vrnil bi se na cesto in hitel domov. Ali če gredo do križpotja skupaj, bo bolj temno, in pa pot do vasi! Kako lahko je mogoče, da bi šel ravno v tistem času kdo po njem, kdo domačih, kdo znanih! Pa bo videl sveže stopinje v snegu, pa bo videl nedaleč v stran nekaj črnega, sedečo, sključeno osebo. Stopil bo, prav gotovo bo stopil pogledat, kdo je in kaj je in ako se ni morda zgodila nesreča. In videl bi, da si našiva Hudoklinov Janez zvezdi...

Sedaj bi bila najlepša prilika!

Da, sedaj!...

Spremijo ga do vasi!...

Ne, ne, stokrat ne!

Pospešil je korake in hitel z njimi, preril se je celo naprej in hitel vsem na čelu, hitel tako, da so morali drugi hitreje stopati kakor so stopali prej.

"Da bi vsaj bili kmalu na križpotju!" je želel Janez.

"No, no, tako se nam pa zopet ne mudi!"

"Da boste videli, da nisem utrujen!"

"Le zakaj si zaostajal?"

"Kar tako!"

"Le polagoma! Za eno uro ne gre, če pridemo prej ali pozneje!"

Janez pa je hitel, hitel. Tako je mislil: Tam v sredini gozdiča stopim v stran, se skrijem za smrekami in našijem. Čimprej dovršim, tem bolje. Tako daleč grem v gozd, da me ne bo mogel nihče videti od pota, in stopinje zasujem za seboj.

"Ti si pa res Janez, ne vem, kako bi ti rekel! Prej si zaostajal, sedaj hitiš kakor da te gonijo pošasti!"

"Meni se mudi! Vi greste potem še skupaj, jaz moram sam v stran! Prej sem doma, tem bolje!"

In je hitel in jih silil k hitri hoji; težko dihaajoči in vsi razgreti so prišli do križišča.

"Vesele praznike in lahko noč!"

"Vesele praznike!"

"Ko gremo nazaj, se snidemo v Novem mestu!"

"Velja!"

"Ti, Janez, stopi še par korakov z nami do gostilne! Pogreje te!"

"Ne, ne! Meni se mudi! Lahko noč, vesele praznike!"

In Janez je odhitel po ozki, komaj vidni

in spoznani gazi, zakaj bal se je, da bi ga pregovorili za gostilno.

Tako je trepetalo vse v njem, tako burno je bilo srce in so utripale žile, čimbolj se je bližal gozdiču in kraju, kjer je mislil stopiti s pota in izvršiti svoj namen in sklep, da je čisto pozabil na lepe misli in čiste in radostne misli, ki jih je mislil prav od začetka v kosarni, ko je dobil dopust in se ni še porodila ta težka misel na zvezdi v glavi: kaka radost in svečanost in hrepenenje ga bo navdajalo na sveti večer, ko bo hitel po tem potu domov, ko bo i narava praznovala svoj sveti večer, ko bo vse okoli njega in v njegovem srcu posejano z mirom in tajnostjo in skrivnostno prazničnostjo in svečanostjo svetega večera. Ni čutil okoli sebe svetega večera, ni čutil, da praznuje narava po svoje sveti večer, da ta megla, ki polagoma izginja, ni taka kakor ob drugih dnevih — vse nekaj tajnistvenega in skrivnostnega je v njej; ni čutil, da je v snegu, ki ga gazi, neka mehko in skrivnostna udanost, da mu ne nagaja in ga ne ovira pri hoji, da je proti svoji navadi celo gorak in se zatajuje, da ne bi izžareval toliko mraza iz sebe ko druge dneve; ni čutil, ni videl, da se na daljnem nebu prižigajo zvezde tako milo in prijazno in vabljivo in žarno kakor nikoli v letu; ni čutil, ni slutil, da je že zaplaval nad gozdom angel miru, da že stopajo z neba božji krilatci, da zapojejo po gozdovih pesmi miru in veselja nad rojstvom; ni čutil, ni slutil, da je že oživilo v globinah, da so že prilezli na dan nevidni gozdni prebivalci — ali palčki ali vile — in že našijajo nebroj lučic po drevju, da krasijo sleherni drevo in ves gozd v najlepše božično drevce... Srce ni čutilo ničesar drugega ko neizmerno koprnenje, čimprej dovršiti in dokončati sklep — potem, potem je še časa za razpoloženje svetega večera.

Čuj, Janez, kaj ne bi odtehtalo praznično, svečano in svetega miru in rajске sreče svetega večera polno srce vseh tistih prizorov, ki bodo nastali, če si prišiješ zvezdi? Kaj ne bi bilo bolje, če bi sedaj čutil v srcu ta sveti mir in to rajsko srečo božičnega časa, svetega večera v svojem srcu kot pa to negotovost, ta nemir in to vzemirjenost in neprikladno koprnenje po nedovoljenem? Kaj ne bi bilo prijetneje, če bi čutil v svojem srcu sveti večer kakor ga praznuje narava, prislunil in se zamislil v ta sveti večer in oživil pravljice, ki si jih čul o svetem večeru v naravi? Kaj te ne bodo vseeno sprejeli doma z odprtimi rokami in največjim veseljem, četudi prideš brez zvezde? Očetu poveš, da si mu delal čast — in rodovini — in si ravno zaradi tega dobil dopust, dočim ga drugače ne bi dobil — in bo tudi vesel! In v miru boš preživel praznike, ne bo te skrbelo, da se kdaj odkrije tvoje samolastno in samovoljno povišanje, kar bi ti bilo samo v posmeh in sramoto. Janez, premisli in preudari!

Janez je obstal na mestu, kjer si je po potu domislil, da bo krenil v gozd in si našil zvezdi. Srce mu je bilo burno, žile so utripale, v sencih je tolklo in nabijalo, kri je plala vzburkano in vzvalovano — stal je pred odločitvijo.

Janez, premisli in preudari!

(Dalje prih.)

NAROČITE
IN
ČITAJTE

lepi zanimivi slovenski družinski mesečnik

"NOVI SVET"

ki prinaša vsak mesec zanimivo in zbrano čtivo za ameriške Slovence.

Stane letno samo \$2.00. Za Kanado in vse ostalo inozemstvo \$3.00 letno.

Naročnino sprejemajo lokalni zastopniki, ali pa jo pošljite direktno na:

UPRAVA "NOVI SVET"
1849 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

Katoliški Slovenci smo tako močni, kolikor in kakor je močno naše katoliško časopisje.

NAJLEPŠE DARILO

in najlepši spomin za sina, moža, prijatelja ali sorodnika, ki odhaja k vojakom je lep molitvenik ali rožnivenec. Naši naročniki lahko dobijo pri nas nekaj takih praktičnih predmetov.

Ti predmeti za vojake so:

VOJAŠKI MOLITVENIK Z ROŽNIM VENCEM

v lepem ovitku, ki je trpežno narejen in se zgane skupaj, kakor denarnica, da jo vojak lahko nosi v malem žepu vedno pri sebi. Knjižica vsebuje najpotrebnejše mašne in druge molitve. Tako ima vojak vedno pri sebi praktičen molitvenik v angleščini in vse kar mu potreba. Ta sestav stane s poštnino vred

\$1.50

"My Companion"
"MOJ TOVARIŠ"

V malem usnjatem ovitku ki se zapne, kot mala denarnica, in jo ima vojak lahko vedno pri sebi vsebuje rožni venec, na strani dve svetinji, ena Presv. Srca Jezusovega, druga Žalostna mati z mrtvim Sinom Zveličarjem. Stane samo

\$1.00

Naročilom je vedno pridjati potrebni znesek in iste naslovite na:

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 W. CERMAK ROAD, CHICAGO, ILLINOIS

Pisano polje

J. M. Trunk

Kdor ima smolo, pride do škode, mora pogostoma še zasmeševanje prenašati, ako iz njega norce brijejo.

Hitler je šel v Rusijo, z njim rumunski "obrtnik" Antonescu. Cela krdeča Rumunec so se podala, in Rumunci brijejo norce, češ, "Hitler kaput, Antonescu kaput!" Kaput utegne biti tudi profesionalistične Rumunske, kakor je jo označil car Nikolaj II. Bi je ne bilo škoda.

Kultura je eno, omika, civilizacija drugo. Omika je prisvajanje kulture. Kulturo imamo Slovenci vobče pravo, zapadno, nismo divjaki. Ali smo vobče zopet tudi dobro civilizirani?

Environment, o k o l i š č i n a vpljiva. Kdor živi ali mora živeti vedno med siroveži, ki imajo le malo ali nič omike, postane polagoma sam sirov, se podivjanosti ne more zlahka ubraniti. Pri bari vplivajo alkoholni "duhovi", jezik se razveže, strasti prihajajo na dan, kar je v srcu, pride na usta, omike pri bari ne smeš iskati ali pričakovati. Mnogi silijo le k bari, drugi se bare ne morejo popolnoma izogniti. Slinaste reči prihajajo na dan, ni čuda, da je sirovosti le preveč in malo omike.

Pa imamo "kulturna društva", opravljamo "kulturna dela" in se hudo postavljamo. Že označba je napačna, zato je z omiko pogostoma križ.

Ampak pri kakem časopisu, ki se postavlja za — kulturo, bi pa le bilo lahko malo drugače. Pa prihaja v dopise in se tiska, kakor bi naravnost prišlo iz najslabše in najbolj smrdljive beznice, in ko bi bil kak mrjasec zmožen jezika, bi govoril kakor piše kak dopisnik in se tiska. Errrrrrr...

kultura in omika! Hospodi, pomiluj!

Vatikan in papeži! Naslov dopisa je: Brutalneži in papeži, in Agnes Pasarich je dopisnica. Seve je hudo in nečedno in brutalno. Ampak — papež? Urednik pojavi, kako je, bob ob steno, papež je kriv, in utegne biti kriv, da nam kofeta primanjkuje. Da bi bilo Glasilo KSKJ pisalo, "kako italijanski duhovniki hodijo med vojaki in jim pomagajo klati in ubijati ubogo slovensko ljudstvo..." ne verjamem, in če je, naj se sarao brani, ker morda je pisalo, da so med italijanskimi vojaki pač vojaški duhovniki, kar hudo slabo vpliva, in to je vse kaj drugega, kakor pove ta huda Nežika. In še po nunah udarja ta papež z Mussom vred! Jojmene... jojmene...

hudo je, ko gorijo slovenske vasi, hudo pa tudi ko komu uide pamet.

Ali so Italijani "bili vedno najbolj vneti cerkvenjaki in se šteli za najbolj pobožne", kakor trdi ta Nežika, well, to moram nji pripustiti, ker jaz sem videl le, da so med Italijani tudi dobri, mnogi pa le malo krščansko pomalani stari pagani in naletel sem pogostoma na take, ki so trdili "siamo catolici", pa se še pokrižati niso znali: Pomešano je, kakor je tudi med nami.

In poskočila je kaka pri polki, in bil je smrten greh! Taka vera! In Hrvatje odstopajo od rimske vere in se postavljajo proti škofu, in to v Zagrebu. Jojmene... jojmene... Ta indirektni papež s svojo palico! "Ljudje obračajo taki veri hrbet", in nevarnost je, da vero še Agnes Pasarich pcedla. Upajmo, da je ne bo, ker dosti hudo je že, ako kdo pcedla pamet.

Pa ja menda ne bo papež kriv, da je pri nas zapadel sneg in so nas zapustili jeleni, in jaz v snegu ne morem lafidrati po gorah.

VI SE UČITE ANGLEŠČINE - VAŠI OTROCI PA SLOVENŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOV.

BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateri se sedaj prodaja po znižani ceni, samo \$2.00

Naročila pošljite na:

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 W. Cermak Rd.,

Chicago, Illinois

RAZPIS SLUŽBE

Razpisana je stalna služba pomožnega urednika pri listu "AMERIKANSKEMU SLOVENCU". Oseba mora biti večja slovenščine in angleščine. Na starost se ne ozira, dokler je oseba sposobna za službo. Priglasijo se lahko tudi žene in dekleta, katere se čutijo, da bi bile sposobne za to mesto.

Prijave se bo sprejemalo do 22. februarja 1943 in je iste poslati na:

UPRAVO TISKOVNE DRUŽBE EDINOST

1849 West Cermak Rd.

Chicago, Illinois

SLOVENSTVO V AMERIKI

ne bo izginito tako hitro, če se bomo ameriški Slovenci zavedali, da imamo v svojem slovenskem tisku tisto silo, ki bo nas držala še dolgo, dolgo skupaj.

"AMERIKANSKI SLOVENEK"

Je prvi slovenski list v Ameriki! Čitajmo ga, naročajmo ga in podpirajmo ga! Stane letno \$6.00; polletno \$3.00; za Chicago, Kanado in inozemstvo \$7.00 in za pol leta \$3.50. Naslov:

"AMERIKANSKI SLOVENEK",

1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.